

TR Dizin Dergi Listesi

ÜAK Doçentlik başvurularında yer alan "Ulusal Hakemli Dergi" tanımında yer alan ULAKBİM TR Dizin dergi listesidir.

Dergi ad ve ISSN ile yapılan aramalarda, derginin TR Dizin'de yer aldığı yıl bilgileri listelenmektedir. Bir yıla ait liste bir sonraki sene başında ilan edilir. TR Dizin'de yer alan dergiler her yıl ilk sayılarının yayınlanması, TR Dizin'e iletilmesi, derginin geçmişi ve sürecine göre değerlendirilerek listeye eklenir.

Yazarlar için; makalelerin TR Dizin'de yer aldığını belgelemek için makalenin yayımlandığı yılda derginin listede yer alması gerekmektedir.

Dergi Adı [^]	Yıl [≡] Seçiniz	ISSN [≡]	e-ISSN [≡]	Veri Tabanı [≡] Seçiniz	Konu Alanı [≡]
izmir barosu dergisi					
İZMİR BAROSU DERGISİ	2013	1305-757X		Sosyal	Sosyal Bilimler
İZMİR BAROSU DERGISİ	2014	1305-757X		Sosyal	Sosyal Bilimler
İZMİR BAROSU DERGISİ	2015	1305-757X		Sosyal	Sosyal Bilimler
İZMİR BAROSU DERGISİ	2016	1305-757X		Sosyal	Sosyal Bilimler
İZMİR BAROSU DERGISİ	2017	1305-757X		Sosyal	Sosyal Bilimler
İZMİR BAROSU DERGISİ	2018	1305-757X		Sosyal	Sosyal Bilimler

Yıl: 84 • Ocak 2019 • Sayı: 1

Dört ayda bir yayımlanır
ISSN 1305-757X

HAKEMLİ BİR DERGİDİR

ULAKBİM

Hakemli Makaleler

Baki SAKALLI

6306 Sayılı Kanun'a Göre İdarenin Yaptığı
Taşınmaz Satış İşleminin İdari Yargı Denetimi

Dr. Öğr. Üyesi

Şafak EVRAN TOPUZKANAMIŞ

1982 Anayasasında ve
Türk Anayasa Mahkemesi Kararlarında
"Kadın"

Dr. Öğr. Üyesi Nihat Seyhun ALP

İşverenin İş Sözleşmesinin veya İş İlişkisinin
Koşulları Hakkında Bilgi Verme
Yükümlülüğüne Dair 1991 Tarihli ve
91/533/ AET Sayılı Avrupa Birliği Direktifi ve
Bu Direktif'in Türk İş Hukukuna Etkisi

Dr. Öğr. Üyesi Sevgi KAYAK

Roma Hukukunda Komşuluk İlişkilerinden
Doğan Sorumluluğun Unsurları

Dr. Öğr. Üyesi Sinan Sami AKKURT

AİHM. Delfi As v. Estonya Kararı Işığında
İnternet Haber Portallarının, Sitelerindeki
Haber Linkleri Altına Yapılan Okuyucu
Yorumlarından Kaynaklanan
Hukukî Sorumlulukları ve
5651 Sayılı Kanun Uyarınca
Türkiye'deki Durum: Genel Bir Bakış

Dr. Gülşah YILMAZ

Taşıma Hukukunda, Gönderilenin Yükteki
Zıya ve Hasarı Bildirim Külfetinin Taşıma
Sigortasında Sigortacının Halefiyetine Etkisi

Makaleler

Prof. Dr. Zafer GÖREN

Anayasa Mahkemesi ve Yasama Arasındaki
Karşılıklı Etkileşim

İZMİR
BAROSU
DERGİSİ

YIL.84 | 1

İZMİR BAROSU DERGİSİ

Yılı: 84 • Ocak 2019 • Sayı: 1 • Dört ayda bir yayımlanır • ISSN 1305-757X
HAKEMLİ BİR DERGİDİR

SAHİBİ

İzmir Barosu Adına Başkan
Av. Özkan YÜCEL

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Av. Gamze ADIGÜZEL

YAYIN KURULU

Av. Ali BULUT
Av. Anıl GÜLER
Av. Aydın SUNELCAN
Av. Ayşe Eylem ERKİPÇAK
Av. Cemal ERDEM
Av. Doğukan ALGAN
Av. Fatih KARAMERCAN
Av. Gülşah ÇAĞDAŞ
Av. Ozan BALIM
Av. Senem UYGUN KILIÇ
Av. Sinem TOP
Av. Suna KARABULUT
Av. Uğur BULUT

DANIŞMA KURULU

Anayasa Hukuku A.B.D.

Prof. Dr. Meltem DİKMEN CANIKLIOĞLU	<i>Uluslararası Final Ü.</i>
Prof. Dr. Mehmet MERDAN HEKİMOĞLU	<i>Uluslararası Final Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Sibel İNCEOĞLU	<i>Marmara Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Erdal ONAR	<i>Bilkent Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Doç. Dr. Oğuz ŞİMŞEK	<i>Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Dr. Öğr. Ü. Serdar NARİN	<i>Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Dr. Öğr. Ü. Tijen DÜNDAR SEZER	<i>Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi</i>

Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku A.B.D.

Prof. Dr. Füsün SOKULLU AKINCI	<i>İstanbul Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Çetin ARSLAN	<i>Hacettepe Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Köksal BAYRAKTAR	<i>Yeditepe Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Ali Timur DEMİRBAŞ	<i>Yaşar Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Mustafa Ruhan ERDEM	<i>Yaşar Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Devrim GÜNGÖR	<i>Ankara Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Muharrem ÖZEN	<i>Ankara Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Bahri ÖZTÜRK	<i>İstanbul Kültür Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Durmuş TEZCAN	<i>İstanbul Kültür Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Yener ÜNVER	<i>Özyeğin Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Özlem YENERER ÇAKMUT	<i>Özyeğin Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Doç. Dr. Olgun DEĞİRMENCİ	<i>TOBB Ekonomi ve Teknoloji Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Doç. Dr. Koray DOĞAN	<i>Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Doç. Dr. Burcu DÖNMEZ	<i>Yaşar Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Doç. Dr. Hakan KARAKEHYA	<i>Anadolu Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Doç. Dr. Güneş OKUYUCU ERGÜN	<i>Ankara Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Dr. Öğr. Ü. Tuğba BAYZİT	<i>Kıbrıs İlim Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Dr. Öğr. Ü. Selman DURSUN	<i>İstanbul Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Dr. Öğr. Ü. Pınar BACAKSIZ	<i>Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Dr. Öğr. Ü. Serkan MERAĞLI	<i>Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi</i>

Hukuk Bilimleri A.B.D.

Doç. Dr. Serkan ÇINARLI	<i>Manisa Celal Bayar Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi</i>
Dr. Öğr. Ü. Yaşar Metin ÖZDEMİR	<i>Dokuz Eylül Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi</i>

Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi A.B.D.

Prof. Dr. Yasemin İŞIKTAÇ	<i>İstanbul Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Doç. Dr. Sevtap METİN	<i>İstanbul Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Dr. Ertuğrul UZUN	

İdare Hukuku A.B.D.

Prof. Dr. Tayfun AKGÜNER	<i>Lefke Avrupa Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Müslüm AKINCI	<i>Kocaeli Ü. Hukuk Fakültesi</i>
Prof. Dr. Zehreddin ASLAN	<i>İstanbul Ü. Hukuk Fakültesi</i>

Prof. Dr. Meltem KUTLU GÜRSEL
Prof. Dr. Oğuz SANCAKDAR
Prof. Dr. Turan YILDIRIM
Doç. Dr. Mustafa AVCI
Doç. Dr. Süheyla Suzan GÖKALP
Dr. Öğr. Ü. Ahmet Kürşat ERSÖZ
Dr. Öğr. Ü. Muhlis ÖGÜTÇÜ

Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Marmara Ü. Hukuk Fakültesi
Anadolu Ü. Hukuk Fakültesi
Ankara Hacı Bayram Veli Ü. Hukuk Fakültesi
Akdeniz Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi

İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku A.B.D.

Prof. Dr. Mustafa ALP
Prof. Dr. Şükran ERTÜRK
Prof. Dr. Ali Cengiz KÖSEOĞLU
Prof. Dr. Serkan ODAMAN
Prof. Dr. Ali Nazım SÖZER
Prof. Dr. Melda SUR
Doç. Dr. Gaye BAYCIK
Doç. Dr. Zeynep ŞİŞLİ
Dr. Öğr. Ü. Erhan BİR BEN
Dr. Öğr. Ü. Ayça İZMİRLİOĞLU
Dr. Öğr. Ü. Meltem ÖZTÜRK
Dr. Öğr. Ü. Dilek Dulay YANGIN

Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Yıldırım Beyazıt Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Yaşar Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Ankara Ü. Hukuk Fakültesi
İzmir Ekonomi Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
İzmir Demokrasi Ü. Hukuk Fakültesi
Kıbrıs İlim Ü. Hukuk Fakültesi
Celal Bayar Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Kamu Hukuku A.B.D.- Uluslararası Hukuk A.B.D.

Prof. Dr. Mesut Hakkı CAŞIN
Prof. Dr. Fevzi DEMİR
Prof. Dr. Yaşar GÜRBÜZ
Prof. Dr. Melda SUR

İstinye Ü. İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi
Yaşar Ü. Hukuk Fakültesi
Özyeğin Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi

Mali Hukuk A.B.D.

Prof. Dr. Nurettin BİLİCİ
Prof. Dr. Yusuf KARAKOÇ
Prof. Dr. Yusuf KILDİŞ
Doç. Dr. Neslihan KARATAŞ DURMUŞ

Çankaya Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü. Hukuk Fakültesi

Bütçe ve Mali Planlama A.B.D.

Prof. Dr. Mustafa SAKAL

Dokuz Eylül Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Medeni Hukuk A.B.D.

Prof. Dr. Faruk ACAR
Prof. Dr. Osman Gökhan ANTALYA
Prof. Dr. Murat AYDOĞDU
Prof. Dr. Selma ÇETİNER
Prof. Dr. Şeref ERTAŞ
Prof. Dr. Kadir Emre GÖKYAYLA

Marmara Ü. Hukuk Fakültesi
Marmara Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Girne Amerikan Ü. Hukuk Fakültesi
Yakın Doğu Ü. Hukuk Fakültesi
Bahçeşehir Ü. Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Mustafa Alper GÜMÜŞ
Prof. Dr. Ayşe HAVUTÇU
Prof. Dr. Nevzat KOÇ
Prof. Dr. Şebnem AKİPEK ÖCAL
Prof. Dr. Suat SARI
Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER
Prof. Dr. Herdem BELEN
Prof. Dr. Aydın ZEVKLİLER
Doç. Dr. Serkan AYAN
Doç. Dr. Ayşe ARAT
Doç. Dr. Sezer ÇABRİ
Doç. Dr. Süleyman YILMAZ
Dr. Öğr. Ü. Mehmet Beşir ACABEY
Dr. Öğr. Ü. Özlem ACAR
Dr. Öğr. Ü. Eylem APAYDIN
Dr. Öğr. Ü. İsmail ATAMULU
Dr. Öğr. Ü. Gamze TURAN BAŞARA
Dr. Öğr. Ü. Nalan KAHVECİ
Dr. Öğr. Ü. Tuba KUTOĞLU
Dr. Öğr. Ü. Cem ÖZCAN
Dr. Öğr. Ü. Tuğçe TEKBEN
Dr. Öğr. Ü. Özlem TÜZÜNER
Dr. Öğr. Ü. Ali Haydar YAĞCIOĞLU

İstanbul Şehir Ü. Hukuk Fakültesi
Yaşar Ü. Hukuk Fakültesi
Yakın Doğu Ü. Hukuk Fakültesi
TED Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İstanbul Ü. Hukuk Fakültesi
İstanbul Ticaret Ü. Hukuk Fakültesi
Kocaeli Ü. Hukuk Fakültesi

Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Selçuk Ü. Hukuk Fakültesi
Kocaeli Ü. Hukuk Fakültesi
Ankara Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
İstanbul Kültür Ü. Hukuk Fakültesi
Kocaeli Ü. Hukuk Fakültesi
Erciyes Ü. Hukuk Fakültesi
Çankaya Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Kıbrıs İlim Ü. Hukuk Fakültesi
İzmir Ekonomi Ü. Hukuk Fakültesi
İstanbul Yeni Yüzyıl Ü. Hukuk Fakültesi
Afyon Kocatepe Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi

Medeni Usul ve İcra-İflas Hukuku A.B.D.

Prof. Dr. Oğuz ATALAY
Prof. Dr. Murat ATALI
Prof. Dr. Ali Cem BUDAK
Prof. Dr. Güray ERDÖNMEZ
Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES
Prof. Dr. Meral ÖZKAN
Prof. Dr. Hakan PEKCANİTEZ
Prof. Dr. Bilge UMAR
Doç. Dr. Cenk AKİL
Doç. Dr. Mine AKKAN
Doç. Dr. Tolga AKKAYA
Doç. Dr. Ersin ERDOĞAN
Doç. Dr. Emel HANAĞASI
Doç. Dr. Nedim MERİÇ
Doç. Dr. Cumhuriyet RÜZGARESEN
Doç. Dr. Bilgehan YEŞİLOVA
Dr. Öğr. Ü. Aziz Serkan ARSLAN
Dr. Öğr. Ü. Nur BOLAYIR
Dr. Öğr. Ü. Evrim ERİŞİR
Dr. Öğr. Ü. Nilüfer BORAN GÜNEYSU
Dr. Öğr. Ü. Taylan Özgür KIRAZ

İstanbul Sabahattin Zaim Ü. Hukuk Fakültesi
İstanbul Ü. Hukuk Fakültesi
Kocaeli Ü. Hukuk Fakültesi
Galatasaray Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Yaşar Ü. Hukuk Fakültesi
Galatasaray Ü. Hukuk Fakültesi

Antalya Bilim Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Anadolu Ü. Hukuk Fakültesi
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü. Hukuk Fakültesi
Ankara Ü. Hukuk Fakültesi
Akdeniz Ü. Hukuk Fakültesi
Lefke Avrupa Ü. Hukuk Fakültesi
Yaşar Ü. Hukuk Fakültesi
Kırıkkale Ü. Hukuk Fakültesi
Galatasaray Ü. Hukuk Fakültesi
İstanbul Bilgi Ü. Hukuk Fakültesi
Anadolu Ü. Hukuk Fakültesi
Maltepe Ü. Hukuk Fakültesi

Dr. Öğr. Ü. Çiğdem YAZICI TIKTIK
Arş.Gör.Dr. Doğuş Taylan TÜRKEL
Dr. Uğur BULUT

*MEF Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
İzmir Barosu*

Milletlerarası Özel Hukuk A.B.D.

Prof. Dr. Ziya AKINCI
Prof. Dr. Hacı CAN
Prof. Dr. Bahattin Bahadır ERDEM
Prof. Dr. Sibel ÖZEL
Doç. Dr. Ayfer UYANIK
Doç. Dr. Musa AYGÜL
Doç. Dr. Rifat ERTEN
Doç. Dr. Ceyda SÜRAL
Doç. Dr. Banu ŞİT KÖŞGEROĞLU
Dr. Öğr. Ü. Özlem CANBELDEK AKIN
Dr. Öğr. Ü. Cemil GÜNER

*Galatasaray Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
İstanbul Ü. Hukuk Fakültesi
Marmara Ü. Hukuk Fakültesi
MEF Ü. Hukuk Fakültesi
Ankara Yıldırım Beyazıt Ü. Hukuk Fakültesi
Ankara Ü. Hukuk Fakültesi
Kadir Has Ü. Hukuk Fakültesi
Hacettepe Ü. Hukuk Fakültesi
Girne Üni. Hukuk Fakültesi
Selçuk Ü. Hukuk Fakültesi*

Roma Hukuku A.B.D.

Prof. Dr. Halide Gökçe TÜRKÖĞLU
Doç. Dr. Kadir GÜRTEN
Doç. Dr. Ahmet KARAKOCALI
Doç. Dr. İrem KARAKOÇ
Doç. Dr. Eşref KÜÇÜK

*Yaşar Ü. Hukuk Fak. Roma Hukuku ile Hukuk Tarihi A.B.D
Ankara Ü. Hukuk Fakültesi
Anadolu Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Hacettepe Ü. Hukuk Fakültesi*

Ticaret Hukuku A.B.D.

Prof. Dr. Mehmet BAHTİYAR
Prof. Dr. Mustafa Erdem CAN
Prof. Dr. Mehmet HELVACI
Prof. Dr. Huriye KUBİLAY
Prof. Dr. Ahmet TÜRK
Prof. Dr. Sevilay UZUNALLI
Doç. Dr. Ecehan YEŞİLOVA ARAS
Doç. Dr. Özge AYAN
Dr. Öğr. Ü. Fatih AYDOĞAN
Dr. Öğr. Ü. Sevil DOĞAN
Dr. Öğr. Ü. Ramazan DURGUT
Dr. Öğr. Ü. Nagehan KIRKBEŞOĞLU
Dr. Öğr. Ü. Hüsnü TURANLI

*Yeditepe Ü. Hukuk Fakültesi
Akdeniz Ü. Hukuk Fakültesi
İstanbul Ü. Hukuk Fakültesi
İzmir Ekonomi Ü. Hukuk Fakültesi
Dokuz Eylül Ü. Hukuk Fakültesi
Yaşar Ü. Hukuk Fakültesi
Yaşar Ü. Hukuk Fakültesi
Manisa Celal Bayar Ü. Uygulamalı Bilimler Y.O. Uluslararası Ticaret Bölümü
İstanbul Ü. Hukuk Fakültesi
Celal Bayar Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İstanbul Ü. İşletme Fakültesi
Muğla Sıtkı Koçman Ü. İşletme Fakültesi*

Ticari İşletme ve Şirketler Hukuku A.B.D.

Doç. Dr. Vural SEVEN

Türk-Alman Ü. Hukuk Fakültesi

Diğer

Av. Serkan CENGİZ
Av. Talih UYAR

*İzmir Barosu, Avrupa İ.H.M. Yargılaması ile İnsan Hakları Hukuku
İzmir Barosu, İcra-İflas Hukuku*

İZMİR
BAROSU
DERGİSİ

*İzmir Barosu Dergisi'nde yayımlanmakta olan makaleler
Journal of Izmir Bar Association is being permanently indexed in*

*hukuk veritabanında taranmaktadır.
law database.*

İZMİR
BAROSU
DERGİSİ

YÖNETİM YERİ
İZMİR BAROSU
1456 Sokak No: 14
35220 Alsancak / İZMİR
Tel: 0232 400 00 00 - 463 00 14
Faks: 0232 463 66 74
e-posta: yayin@izmirbarosu.org.tr
yayin.kurul@gmail.com
www.izmirbarosu.org.tr

BASIMA HAZIRLIK - BASKI
YABANERİ MATBAACILIK
AMBALAJ - YAYINCILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Bornova Cad. No: 9/6 B Öztim İş Merkezi 35070 IŞIKKENT / İZMİR
Tel: 0232 472 07 77 (Pbx)

Baskı Tarihi
01-08-2019

İÇİNDEKİLER INDEX

HAKEMLİ MAKALELER

6306 Sayılı Kanun'a Göre İdarenin Yaptığı Taşınmaz Satış İşleminin İdari Yargı Denetimi Baki SAKALLI	15
1982 Anayasasında ve Türk Anayasa Mahkemesi Kararlarında "Kadın" Dr. Öğr. Üyesi Şafak EVRAN TOPUZKANAMIŞ	47
İşverenin İş Sözleşmesinin veya İş İlişkisinin Koşulları Hakkında Bilgi Verme Yükümlülüğüne Dair 1991 Tarihli Ve 91/533/ AET Sayılı Avrupa Birliği Direktifi ve Bu Direktif'in Türk İş Hukukuna Etkisi Dr. Öğr. Üyesi Nihat Seyhun ALP	83
Roma Hukukunda Komşuluk İlişkilerinden Doğan Sorumluluğun Unsurları Dr. Öğr. Üyesi Sevgi KAYAK	135
AİHM. Delfi As v. Estonya Kararı Işığında İnternet Haber Portallarının, Sitelerindeki Haber Linkleri Altına Yapılan Okuyucu Yorumlarından Kaynaklanan Hukukî Sorumlulukları ve 5651 Sayılı Kanun Uyarınca Türkiye'deki Durum: Genel Bir Bakış Dr. Öğr. Üyesi Sinan Sami AKKURT	175
Taşıma Hukukunda, Gönderilenin Yükteki Zıya ve Hasarı Bildirim Külfetinin Taşıma Sigortasında Sigortacının Halefiyetine Etkisi Dr. Gülşah YILMAZ	201

MAKALELER

Anayasa Mahkemesi ve Yasama Arasındaki Karşılıklı Etkileşim Prof. Dr. Zafer GÖREN	231
---	-----

■ Dr. Öğr. Üyesi Sinan Sami AKKURT* ■

AİHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI IŞIĞINDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

LEGAL LIABILITY OF ONLINE NEWS PORTALS ARISING FROM READER COMMENTS UNDER THE NEWS LINKS ON THEIR WEBSITES IN ACCORDANCE WITH EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS' "DELFI AS V. ESTONIA" DECISION, AND TURKEY'S STATUS IN THE FACE OF THE LAW NO. 5651 ON THIS ISSUE: A BRIEF OVERVIEW

ÖZET

Kimi internet haber portallarının web sitelerinde kullanıcıların da yorum yapabilmelerine olanak sağlamaları, (başta muhataplarının şeref ve haysiyetine saldırı olmak üzere) çeşitli kişilik hakkı ihlallerine de davetiye çıkartmaktadır. Böyle durumlarda kişilik hakkı zarar görenlerin kimlere ne şekilde dava açabilecekleri, bu tür ihlallerden sadece yorumu yazan kullanıcıların mı sorumlu olduğu, yoruma sitelerinde yer veren internet haber portallarının da bu zarardan sorumluluklarının bulunup bulunmadığı, bulunuyorsa hangi durumlarda ve hangi esaslara göre sorumlu tutulabilecekleri çoğunlukla merak konusu olmaktadır.

Dolayısıyla bu çalışmada, kişilik hakkına aykırı kullanıcı yorumlarından doğan zararlar karşısında internet haber sitelerinin sorumluluğu hakkında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Delfi AS v. Estonya kararında benimsediği ilkeler ve bu ilkeler ile pozitif mevzuat ışığında Türk Hukukundaki durum incelenmiş, merak edilen hususlara naçizane açıklama ve öneriler getirilmeye gayret edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnternet Haber Siteleri, Çevrimiçi Okuyucu Yorumları, Kişilik Hakkına Saldırı, İnternet Yer Sağlayıcı, İnternet İçerik Sağlayıcı, Sorumluluk, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi

ABSTRACT

The ability of internet news sites to allow user comments may result in the violation of the right to personality by users. In such a case, it is wondered that only these users will be liable for these comments. Will the internet news site as well as users be liable for personal rights violations?

In this study, the liability of the internet news sites was examined against the damages caused by the user comments contrary to the right to personality, and it was tried to bring hints and suggestions to the issues about internet news portals' liability that were wondered, in the light of European Court of Human Rights' "Delfi AS v. Estonia" Decision and the Law No. 5651.

Keywords: Internet News Sites, Online Reader Comments, Violation of Personal Rights, Internet Service Provider, Internet Content Provider, Liability, European Court of Human Rights

* Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı. samiakkurt@gmail.com

GİRİŞ

Ana – akım yazılı basınının internet üzerinden takip edilirliliğinin artması sebebiyle ve okuyucuların, sosyal medya alışkanlıklarından gelen internet içeriğine interaktif katılım alışkanlıklarının/ isteklerinin tatmin edilerek muhtemelen tirajın arttırılması gayesiyle, çoğu gazetenin (ve/veya haber portalının) internet sitelerinde artık kullanıcıların yorumlarına da yer ve imkân verdikleri görülmektedir. Ancak haber faaliyetine yorum yoluyla katılan okuyucuların her zaman eleştiri ve ifade özgürlüğü sınırları içerisinde davrandıklarının söylenmesi mümkün olmamaktadır. Öyle ki çoğu zaman okuyucular, haber içeriğindeki şahısların, birbirlerinin ya da üçüncü kişilerin kişilik haklarını (TMK.m.24 vd.; TBK.m.58 vd.) ihlâl edici yorumlar yapmakta; hatta kimi zaman bu ihlaller sinkafı sözlerle, dolayısıyla TBK. anlamında haksız fiile (TBK.m.49 vd.) ve/veya TCK. anlamında hakaret suçuna (TCK.m.125) varan sonuçlara yol açabilmektedir. Bu tür yorumların ihlâl ettiği kişilik hakkı kapsamındaki kişisel değerlerin ise, özellikle muhataplarının şeref ve haysiyeti¹ olduğu gözlemlenmektedir.

¹ Şeref ve haysiyet en genel anlamıyla, kişiye toplum tarafından atfedilen manevî saygılığın toplamıdır. Kişilik hakkı kapsamında bir kişisel değer olarak şeref ve haysiyet kavramı hakkında ayrıntılı bilgi için bkz., Hubmann, Heinrich: Das Persönlichkeitsrecht, Köln Graz, 1967, s. 288, Trebes, Anja: Zivilrechtlicher Schutz der Persönlichkeit vor Presseveröffentlichungen in Deutschland, Frankreich und Spanien (eine rechtsvergleichende Untersuchung unter besonderer Berücksichtigung des einseitigen Rechtsschutzes), Dresden 2002, s. 47; Bucher, Andreas: Natürliche Personen und Persönlichkeitschutz, 4. Auflage, Basel 2009, s. 492; Grossen, Jacques - Michel: Schweizerisches Privatrecht, zweiter Band, Einleitung und Personenrecht, Basel und Stuttgart 1967., s. 365; Özsunay, Ergun: Gerçek Kişilerin Hukuki Durumu, Bası 5, İstanbul 1982, s. 166; Dural, M. / Ögüz, T.: Türk Özel Hukuku – Kişiler Hukuku, C. II, Bası 19, İstanbul 2018, s. 128; Kaya, Mine: Elektronik Ortamda Kişilik Hakkının Korunması, Ankara 2015 (Elektronik), s. 36; Ayan M. / Ayan, N.: Kişiler Hukuku, Bası 8, Ankara 2016, s. 93; Oğuzman, M.K., / Seliçi, Ö. / Oktay – Özdemir, S.: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), Bası 17, İstanbul 2018, s. 186; Akipek, J. / Akıntürk, T. / Ateş, D.: Türk Medeni Hukuku – Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, C. I, Bası 14, İstanbul 2018, s. 368 – 369; Helvacı, Serap: Gerçek Kişiler, Bası 6, İstanbul 2016 (Gerçek Kişiler), s. 75; Kılıçoğlu, Ahmet M.: Şeref Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Saldırlardan Hukuksal Sorumluluk, Bası 4, Ankara 2013 (Şeref), s. 91 vd.; Zevkililer, A. / Acabey, M. B. / Gökyayla, E.: Medeni Hukuk, Bası 6, Ankara 1999, s. 410. Sırabası, Volkan: İnternet ve Radyo Televizyon Aracılığı ile Kişilik Haklarına Tecavüz, Ankara 2007, s. 29. *Yargıtay şeref ve haysiyeti, kişinin "...dâhil olduğu toplumun gerekli saydığı ahlâki niteliklere sahip olduğu ya da böyle kabul edildiği için, kişiye verilen değeri ifade eder. Kişinin onuru, şerefi ve saygılığının onun toplum içindeki tüm manevî değerlerinden oluşur. Bunlar kişinin ahlâki değerleridir. Herkesin, içinde yaşadığı toplumda ve ilişkiler kurduğu çevrelerde kişisel bir onuru, şerefi ve saygılığının mevcuttur. Kişiyi küçük düşürmek, yanlış tanıtmak, zor duruma sokmak, kişiye düşmanca bir ortam hazırlamak amacıyla vâki davranışlara manevî değerleri nasıl zedelenirse, bir olayın aktarılması da çok kez şerefe, saygılığa ve onura müdahale niteliğinde olabilir. Ancak bu müdahalenin haksız olması, diğer bir deyimle hukuka aykırı bulunması gerekir.*" şeklinde ifade etmiştir. Bkz., HGK. 26.02.2012, E.2012/4-179 K.2012/412, (Ulusal Yargı Ağı Projesi). Benzer diğer bir karar için bkz., Kaya, (Elektronik), s. 37, dn. 62 (naklen).

AİHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI İŞİĞİNDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

Anılan kişilik hakkı ihlallerinin aynı zamanda suç teşkil ettiği durumlarda, *cezaların şahsiliği ilkesi* gereğince yorumu yapan kişinin şahsî ceza sorumluluğunun doğacağı aşikârdır. Ancak ihlâl dolayısıyla meydana gelen özellikle maddî – manevî zararların özel hukuktan kaynaklanan telafisinin, internet üzerinden haksız fiil ika eden kişinin (şeref ve hayyiyete aykırı yorumu yapan okuyucunun) bilfiil tespitinin çok zor hatta bazen imkânsız olması dolayısıyla kim tarafından hangi esaslara dayanarak gerçekleştirileceğinin belirlenmesi ve bu konuda internet gazetesinin de fiili ika eden kişiyle birlikte ya da münferiden sorumlu tutulup tutulamayacağına tespiti önem arz etmektedir.

Çalışmanın konusuna dayanak teşkil eden AİHM. kararı tam da buna ilişkindir. Dolayısıyla çalışmada öncelikle kararın çıkış noktası olan hukukî olay ve uyuşmazlık ana hatlarıyla ortaya koyulacak ve AİHM.'nin konu hakkındaki yaklaşımı belirtilecek; sonrasında ise anılan AİHM. yaklaşımının konu hakkındaki pozitif Türk mevzuatı çerçevesinde Türkiye'de (ve Türk internet gazeteleri hakkında) uygulanmasının mümkün olup olmadığı tespit edilmeye çalışılacaktır.

I. İLGİLİ AİHM. KARARI

İnternette faaliyet gösteren haber portallarının kendi *web* sitelerindeki kişilik hakkı ihlali teşkil eden kullanıcı (okur) yorumlarından kaynaklanan hukukî sorumluluğu, uluslararası ölçekte AİHM. *Delfi AS v. Estonia*² kararında tartışılmıştır. Aşağıda öncelikle dâva konusu taraflar ile aralarındaki uyuşmazlık, somut olaylar ve iç hukukun çözümü çerçevesinde belirtilecek, sonrasında ise AİHM.'nin konu hakkındaki yaklaşımı incelenecektir.

2 AİHM. 10.10.2013, Başvuru Numarası: 64569/09. Karar İngiliz dilinde tanzim edilmiş olup Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77 nci maddesi (f.2 – 3) uyarınca 10 Ekim 2013 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir. Kararın İngilizce resmi metni için bkz., [https://hudoc.echr.coe.int/eng#%22itemid%22:\[%22002-8960%22\]](https://hudoc.echr.coe.int/eng#%22itemid%22:[%22002-8960%22]), (E.T. 23.03.2019). Anılan karar, yapılan atıflarda "The Decision" olarak anılacaktır.

A. TARAFLAR VE DÂVANIN ARKA PLANI: ÖNEM ARZ EDEN HUSUSLAR

1. Taraflar

AİHM.'ne başvuran şirket, *Delfi AS* adında *Estonya*'da kayıtlı halka açık bir limited şirkettir. *Delfi AS* günde 330 civarında haber makalesi yayınlayan bir internet haber portalı işletmekte olup bu portal, *Estonya*'da anılan alanda faaliyet gösteren, ayrıca *Litvanya* ve *Letonya*'da da yayın yapan en büyük haber portallarından birisidir.

2. Haber Portalının (Sitenin) Önem Arz Eden Özellikleri

Delfi AS'in işlettiği haber portalında, haber makalelerinin sonunda “yorum ekle” ibaresi ile kullanıcı yorumlarına izin verilmekte, ayrıca yorum sahibinin e- posta ve ismini belirtilebileceği kısımlar da bulunmaktadır. Ancak günde yaklaşık 10.000 civarında yorum yapılmasına rağmen, bunların çoğu takma adlar altında gönderilmektedir. Bu yorumlar başkaları tarafından da “*Yorumları oku*” butonu kullanılarak görüntülenebilmektedir.

Burada belki de en önemli hususlardan birisi, okurlar (kullanıcılar) tarafından yukarıdaki usulde siteye eklenen yorumların ilgili kullanıcılar tarafından “*Yorumları yayınla*” butonuna basılmasıyla, *Delfi AS*'in büyük ölçekte bir denetim yahut düzeltmesine (yani iddiaya göre tümüyle editoryal müdahalesine) tâbi olmaksızın otomatik olarak yayınlanmakta oluşudur³.

Diğer bir önemli husus da, siteye kullanıcılar tarafından eklenen hakaret içerikli, alaycı ve nefret içerikli yorumların *Delfi AS*'a ihbar edile-

³ En azından mahkemenin görüşü bu yöndedir ancak ileride de görüleceği gibi *Delfi* sitesinin, bazı ahlâka aykırı kelimelerin yazılmasını engelleyen bir filtreleme sistemi kullandığından, içeriğe hiçbir şekilde müdahale bulunmadığının kabulü tümüyle isabetli görülmemektedir. Bu hususa (site sahipliğinin yorumlar – içerik üzerinde editoryal bir müdahâlesinin bulunmadığı hususuna) Türk hukukundaki durum; özellikle Türkiye'deki muadil sitelerin içerik sağlayıcı olarak mı yer sağlayıcı olarak mı nitelendirilmeleri gerektiği değerlendirilirken özellikle dönüş yapılacağından, akılda tutulması önerilir (İYDHK.m.4; m.5).

AIHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI İŞİĞİNDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

bilmesini sağlayan "Leim"⁴ butonunun, Şirket'in bunlardan haberdar olmasını sağlaması ve gerektiğinde bunları (kullanıcı tarafından sağlanan içeriği) yayından çıkartabilmesine hizmet etmesidir⁵. Ayrıca sitede bir kısım ahlâka aykırı sözcüğü otomatik olarak algılayarak, bunların yayınlanmasını engelleyen yahut bu nitelikteki yorumu otonom şekilde silen bir içerik filtreleme sistemi de bulunmaktadır.

Delfi AS kullanıcılara, "Yorum kuralları"⁶ yönergesiyle yorumların kendi görüşü olmadığı ve bunlardan yorumu yazan kullanıcıların sorumlu olacağını da bildirmektedir.

3. Haber Portalında Yer Alan Kullanıcı Yorumları ve Önem Arz Eden Özellikleri

Uyuşmazlığın AIHM.'ne taşınmasına sebep olan iç hukuk çözümünün dayanağı, AS Saaremaa Laevakompanii (SLK.) adlı, anakara ile bazı adalar arasında halka açık feribot taşımacılığı yapan bir taşımacılık şirketi hakkında "SLK, planlanan buz yolunu yok etti" başlıklı Delfi AS sitesi haber linkinin altına yapılan kullanıcı yorumlarıdır.

Bu habere yapılan 185 yorumun yaklaşık 20'si, SLK teftiş kurulu üyesi ve çoğunluk hissedarı olan L. adlı bir gerçek kişiye yöneltilen (şe-

⁴ Leim Estonya'da "hakaret içerikli, alaycı veya nefret uyandırıcı iletiler" için kullanılan bir sözcüktür. Bkz. Adalet Bakanlığı – İnsan Hakları Daire Başkanlığı gayri resmî çeviri, s. 3, <https://hudoc.echr.coe.int>, (E.T. 23.03.2019).

⁵ Bu hususa, Türk hukukunda içeriğin site sahipliğince çıkartılması yükümlülüğünün (kural olarak) başlanğıcı olan uyarı yöntemi (uyar – kaldır metodu) bahsinde özellikle dönüş yapılacağından, akılda tutulması önerilir (İYDHK.m.2/ I, r; m.9/ I).

⁶ Delfi AS'in yorum ilkeleri yönergesi, "Delfi ileti panosu, kullanıcılara yorum yayımlama olanağı sağlayan teknik bir araçtır. Delfi, yorumlar üzerinde düzeltme yapmaz. Yorum yazan kişi, yorumundan sorumludur. Estonya mahkemelerinde yorum sahiplerinin bir yorumun içeriği nedeniyle cezalandırıldığı davalar olduğunun belirtilmesi önem arz etmektedir (...)" "Delfi, kullanım kurallarıyla bağdaşmayan içeriğe sahip yorumları yasaklar. Bu yorumlar: - tehdit içeren, - hakaret içeren, - düşmanlık ve şiddet uyandıran, - yasadışı faaliyetlere kışkırtan, (...) - edebe aykırı ifadeler ve kaba sözler içeren, (...) yorumlardır. Delfi, bu tür yorumları kaldırma ve yazarlarının yorum yazmaya erişimlerini kısıtlama hakkına sahiptir." şeklindedir. Bkz. Adalet Bakanlığı – İnsan Hakları Daire Başkanlığı gayri resmî çeviri, s. 3, <https://hudoc.echr.coe.int>, (E.T. 23.03.2019).

ref ve haysiyete yönelik kişilik hakkı ihlali boyutuyla) hakaret ve tehditlerden müteşekkildir⁷.

B. UYUŞMAZLIK VE İÇ HUKUKUN ÇÖZÜMÜ

L. adlı kişi, Delfi AS'in işlettiği haber portalındaki "Hissedarı bulunduğu SLK. şirketine ilişkin haber altında kendisine yöneltilen hakaret ve tehdit içerikli yorumların kaldırılması" nı Delfi AS'ten talep etmiş ve uğradığı manevî zararın giderilmesi için Delfi AS aleyhine (Estonya) Harju İl Mahkemesinde bir tazminat dâvası açmıştır.

⁷ İç hukuk uyuşmazlığı konusu yorumlar şöyledir: "1. [V]üinameri'de akıntılar var. 2. açık deniz bahsettiğin yerlere daha yakın ve buz da daha ince. Öneri – 1905 yılındaki gibi yapalım, sopalarla [K]juressaare'ye gidelim ve [L.] ile [L.e.]'yi çuvala koyalım 2. Lanet olası aptallar (...) O tekel ve Devlet destekleri sayesinde her şekilde para içerisinde yüzüyorlar ve şimdi arabalar birkaç gün için onların ceplerine hiçbir şey doldurmadan adalara gidebilecek diye korkmaya başladılar. Kendi geminde yanasın, hasta Yahudi! 3. İyi ki [La.'nın] girişimi hararetli internet yorumcularının hatlarını çökertmedi. Devam millet, [L.] fırına! 4. [Küçük L.] git de kendini boş sen 5. aha. (...) [ben] bunun kazara olduğuna neredeyse hiç inanamıyorum... lanet olası puşlar 6. alçak herif!!! [Rus dilinde] 7. Ne mızızlanıyorsunuz, bu piçi bir an evvel öldürün [.] Gelecekte diğerleri ... neyi tehlikeye attıklarını bilirler, hatta ellerinde yalnızca önemsiz bir hayat olur. 8. (...) [sonuna kadar] haklı. Linç edilmeli, diğerlerini [adaları] ve adam müsveddelerini uyarmalı. O zaman bir daha hiç böyle bir şey yapılmaz! Her hâlükârda, [L.] bunu fazlasıyla hak ediyor, değil mi. 9. İyi adam [uzun] yaşar, boktan adam [ya bir ya iki gün] 10. Bir buz yolu olsaydı, dolu bir araba için kolaylıkla 500 [insan] tasarruf edebilirdi, lanet olası [L.] bu sisteme para ödüyor, madem feribotların o kadar iyi buz kırıcı, öyleyse seferlerin neden 3 [saat] sürüyor, git de Pärnu limanında buz kır (...) ya da, yemişim parasını, ben her hâlükârda [boğazı] geçeceğim ve eğer boğulursam, bu senin suçun. 11. ve kimse bu pisliklere karşı koyamıyor mu? 12. [Saaremaa ve Hiiumaa adaları sakinleri], bu salağa 1:0 yapın. 13. [L.]'nin Saaremaa'da benzetilip benzetilmeyeceğini merak ediyorum. bunun gibilerine gününü göstermeli. 14. İnsanlar birkaç gün internette çene çalacak, ama dolandırıcılar (ve de arkası sağlam olanlar ve bizi temsil etmeleri için bizzat seçtiklerimiz) parayı cebe indirecek ve bu hararetli konuşmalara dikkat etmeyecekler – kimsenin bunu salladığı yok. Bir zamanlar [M.] ve diğer büyük dolandırıcılar da patronluk taslandı ama ağızlıkları geri tepti (Huzur İçinde Yatımlar). Bu dolandırıcıları ki de er ya da geç geri tepecek. Ne eklerse, onu biçerler; ama yine de (devlet onların karşısında güçsüz olduğundan – zira gerçekte devleti yönetenler onlar), linçe baskı altında tutulmamalılar; çünkü onlar yalnızca bugün için yaşarlar. Yarın, benden sonrası tufan. 15. bu [V.]'ye bir gün kolayından patlatacağım ben. Kahretsin, ateş olmayan yerden duman çıkmaz. Saaremaa kargaları bir domuz kesilecek düşüncesiyle orada. Asla. 16. piçler!!!! Ofelia'nın da buz sınıfı var, dolayısıyla bu, neden Ola'nın gerekli olduğuna hiçbir şekilde mazeret olamaz!!!! 17. Pislikler tarafından yönetilen [ve] pislikler tarafından finanse edilen Estonya Devleti, elbette pisliklerin toplum karşıtı eylemlerini önleyemez veya cezalandıramaz. Ama eee, her [L.]'nin kendi St. Michael günü vardır ve bu hiçbir şekilde koçun St Michael gününe benzemez. Aslında [L.] için üzgünüm – nihayetinde bir insan... :D :D :D 18. (...) bu eylemlerden sonra, olur da [L.'nin] birden hastalık iznine ayrılması gerekirse ve bu da bir sonraki buz yolunun yok edilmesine denk gelirse (...) [o zaman] üçüncü bir kez domuz gibi davranmaya cesaret eder mi? :) 19. kahrolası piç, o [L.] çok geçmeden eve benim bebeğimle gelebilirdi... ne olursa olsun şirketi normal bir feribot hizmeti garantisi edemiyor ve fiyatlar öyle ki... gerçekten tiksindirici (...) bu kimlerin ceplerini ve ağızını parayla doldurdu da, her sene domuz gibi davranıyor sorusu geliyor aklı 20. pislikten ekme çıkmaz, gazete ve internet her şeyi direnir, hakikaten yalnızca kendimiz eğlenmek için (devlet ve [L.] insanların düşüncelerini gerçekten umursamıyor) (...) yalnızca eğlenmek amaçlı, para hırsı olmadan – [L.'nin] kulağına işer ve de kafasına s. çarım :) minvalindedir. Bkz. Adalet Bakanlığı – İnsan Hakları Daire Başkanlığı gayri resmi çeviri, s. 3, <https://hudoc.echr.coe.int>, (E.T. 23.03.2019). Yorum asılları için bkz., <https://hudoc.echr.coe.int/eng/#%22itemid%22:%22002-8960%22>}, (E.T. 23.03.2019).

AİHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI IŞIĞINDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

Delfi AS., talebi üzerine *L.* aleyhindeki yorumları siteden kaldırmış ve keyfiyeti *L.*'ye bildirerek, kendisine yönelttiği ihbar (Türk hukukundaki kanunî karşılığı *uyarı yöntemi*) üzerine yorumları kaldırdığı gerekçesiyle tazminat talebini reddetmiştir.

Harju İl mahkemesi de “*Elektronik Ticaret Başta Olmak Üzere İç Pazar'da Bilgi Toplumu Hizmetlerinin Belirli Yönleri Hakkında 8 Haziran 2000 tarihli ve 2000/31/AT sayılı, Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi*”ne dayalı “*Bilgi Toplumu Hizmetleri Kanunu (Infoühiskonna Teenuse Seadus)*” uyarınca *Delfi AS.*'in sorumluluğunun ortadan kalktığına, nitekim (tıpkı Türk hukukunda da olduğu gibi) *Delfi AS.*'in bu yorumları izleme ve denetleme konusunda kanunî yükümlülüğünün bulunmadığına hükmederek *L.*'nin tazminat talebinin reddine karar vermiştir. Ancak aksi görüşte olan İstinaf merciinin kendisini bu kararında haksız görerek dosyayı yeniden incelenmeye göndermesi üzerine yerel mahkeme, (yorumları yazanın değil ama) yayınlayanın *Delfi AS* olduğu ve yalnızca “*Yorum içeriklerinden sorumlu olmayacağı*” yönünde bir sorumsuzluk kaydı koyarak sorumluluktan kurtulamayacağı gerekçesiyle, bu sefer de *L.*'yi haklı bularak, *Delfi AS* aleyhine manevî tazminat ödenmesine hükmetmiş; bu karar Yüksek Mahkeme'nin onamasıyla kesinleşmiştir.

C. AİHM. YARGILAMASI VE UYUŞMAZLIK HAKKINDA AİHM. YAKLAŞIMI

1. Tarafların AİHM. Yargılamasındaki İddia ve Savunmaları

a. Delfi AS

Delfi AS., iç hukukta aldığı yukarıda anılan netice üzerine AİHS.m.10⁸'da öngörülen *ifade özgürlüğünün* ihlâl edildiği gerekçesiy-

⁸ AİHS.m.10, “1. Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir. 2. Görev ve sorumluluklar da yükleyen bu özgürlüklerin kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu güvenliğinin

le, *Estonya* aleyhine AİHM.'ne başvurmuştur. Öyle ki *Delfi AS*, ulusal ve uluslararası hukuka atf yaparak bir sunucunun (haber portalının), yer verdiği kullanıcı bilgilerini araştırmak ya da izlemek zorunda olmadığını ileri sürerek, aksi yöndeki bir yükümlülüğün hem aşırı külfetli hem de ifade ve bilgi özgürlüğüne aykırı olacağını iddia etmiştir. Kaldı ki kendisinin, işlettiği haber portalındaki yasaya aykırı yorumları önlemek için her türlü gayrette bulunduğunu ve bu yönde gereken tüm teknik (içerik filtreleme ve sorumluluk konusunda alenî bilgilendirme gibi) otonom ve (uyarı üzerine içeriğin çıkartılması gibi) manuel tedbirleri aldığını vurgulamıştır. Sonuç olarak, *Delfi AS*, uyuşmazlık konusu yorumlara yer vermede yalnızca pasif bir rol oynamış olduğunu, hukuka aykırı yorumlar hakkında hiçbir aktif rolünün bulunmadığını, *L.*'nin uyarısından önce yasaya aykırı yorumların farkında olmadığını ve farkında olmasının da gerekmediğini, zaten uyarının ardından yorumları derhâl kaldırmış olduğunu belirterek, basiretli bir site operatörünün uyması gereken standartlara uygun hareket ettiğini ve haber portalının yorum alanı vasıtasıyla yürütülen bilgi yayma/ ifade özgürlüğüne *Estonya Hükümeti* tarafından orantısız bir şekilde müdahale edildiğini iddia etmiştir.

b. Estonya Hükümeti

Estonya Hükümeti, ifade özgürlüğü ihlâl edilenin başvuru *Delfi AS* değil, olsa olsa yorumları silinmiş olan kullanıcılar olabileceğini, bu nedenle *Estonya*'nın *Delfi AS*'in ifade özgürlüğünü ihlâl etmediğini ileri sürerek başvuruya itiraz etmiştir. Ayrıca Hükümet *Delfi AS* tarafından yayınlanan bir sorumsuzluk kaydının sorumluluğu ortadan kaldırmak için yeterli olmadığını; zira (*Estonya*) Borçlar Kanunu'na göre, hukuka aykırı şekilde sebep olunan zararın sorumluluğunu ortadan kaldıran veya kısıtlayan sözleşmelerin hükümsüz olacağını; iç hukuk uyarınca, medya yayınlarını yazan kişiler ve bu yayınların sahiplerinin müşterek ve müteselsil sorumluluklara sahip olduklarını savunmuştur. Hükümet

---

korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin yayılmasının önlenmesi veya yargı erkinin yetki ve tarafsızlığının güvence altına alınması için gerekli olan bazı formaliteler, koşullar, sınırlamalar veya yaptırımlara tabi tutulabilir." şeklindedir.

AIHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI IŞIĞINDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

ayrıca yorumların yayınlanmasının *Delfi AS*'in denetiminde olması ve uygulamada da *Delfi AS*'in kısmî denetim gerçekleştiriyor olması nedeniyle kendisinin, diğer kişilerin onurunu korumak zorunda olduğunu, dolayısıyla ilgili kısıtlamanın meşru bir amacı bulunduğunu, demokratik toplumdaki gerekliliğini de vurgulayarak ileri sürmüştür.

Şöyle ki *Hükümet*, yorumları izleme ve onur kırıcı yorumları site yöneticisine bildirme yükümlülüğünün, zarar görmesi muhtemel kişilere (kullanıcılara) yüklenmesinin uygun ve haklı olmayacağını iddia etmiştir. *Hükümete* göre “...*Mevcut davanın koşullarının da ispatladığı üzere, bu tür bir sistem, üçüncü tarafların hakları açısından yeterli koruma sağlamamıştır. İnternet yoluyla iletilen tüm bilgiler o kadar hızlı yayılmıştır ki; uygunsuz yorumlar nihayet silindiğinde, söz konusu haberler ve eklenen yorumlardaki kamu menfaati azalmıştır. Bir kişinin onurunu korumak üzere haftalar ve hatta günler sonra alınan tedbirler, artık yeterli değildir; zira onur kırıcı veya yasaya aykırı yorumlar çoktan halka ulaşmış ve zararını vermiştir. İnternetin kontrol edilmesi sıradan bir kişi açısından imkânsız bir iş olduğundan, belli bir portal üzerinde denetim sahibi olan taraf, gerekli olan yerlerde kişilik haklarının ihlal edilmesini engellemek üzere eylemde bulunma görevine sahiptir*”⁹.

Hükümet, iç hukuka (*Infoühiskonna Teenuse Seadus – Bilgi Toplumu Hizmetleri Kanunu*'na) göre *Delfi AS*'in yorumları yayınlamak bakımından yer sağlayıcı değil içerik sağlayıcı olduğunu ileri sürmüştür. Uyuşmazlığın (Türkiye'deki durum bakımından da) en önemli düğüm noktasının, *Delfi AS* gibi internet haber portallarının yer sağlayıcı niteliğinde mi yoksa içerik sağlayıcı niteliğinde mi olduklarının tespiti olduğu düşünülmektedir. Nitekim (Türk mevzuatında da olduğu gibi) kişilik hakkına aykırı içerikten, kural olarak (özellikle içeriğin kişilik hakkına aykırı olduğundan uyarı yöntemiyle haberdar edilmemişse) yer sağlayıcının değil öncelikle içerik sağlayıcının sorumlu olduğu (genel olarak) kabul edilmektedir. Dolayısıyla Türk hukuku bakımından bu hususa ilerde özel olarak değinilecektir.

⁹ Bkz. Adalet Bakanlığı – İnsan Hakları Daire Başkanlığı gayri resmî çeviri, s. 31, <https://hudoc.echr.coe.int>, (E.T. 23.03.2019).

2. Uyuşmazlık Hakkında AİHM. Yaklaşımı

AİHM. ilk olarak uyuşmazlığın dayanağı olan kullanıcı yorumlarının niteliğini, ikinci olarak *Delfi AS*'in bu yorumları engellemek veya kaldırmak amacıyla uyguladığı tedbirleri, üçüncü olarak *Delfi AS*'in sorumluluğuna alternatif olarak, yorumu yazan kişilerin (kullanıcıların) sorumluluğunu ve son olarak yerel yargılamaların *Delfi AS* açısından sonuçlarını incelemiştir.

Buna göre AİHM. ilk olarak, *Delfi AS* haber sitesindeki yorumların kabul edilebilir eleştiri sınırlarının ötesine geçerek hakaret ve/ veya nefret içerikli söylem seviyesine ulaştığını ve bunun *Delfi AS* tarafından da fark edilebilir olduğunu tespit etmiştir¹⁰.

AİHM. ikinci olarak, *Delfi AS*'in sitesinde kullandığı *filtreleme* sistemi, uyarı yöntemi (ihbar) neticesinde haberdar edildiği içerikleri yayından çıkartma yönündeki gayreti (uygulamaları), hukuka aykırı içeriklerin siteye yüklenmemesi yönündeki alenî uyarısı ve sorumsuzluk kayıtlarını da alenileştirmesi gibi tedbirleri dolayısıyla üçüncü kişilerin şeref ve haysiyetlerini zedelemekten kaçınma yolundaki yükümlülüğünü tamamiyle ihmâl etmediğini; ancak uyguladığı bu gibi tedbirlerin kişilik hakkı ihlallerini önlemek için yine de tümüyle yeterli olmadığını tespit etmiştir¹¹.

AİHM üçüncü olarak, *Delfi AS*'in sorumluluğuna alternatif olacak şekilde doğrudan yorumu yazan kişilere (kullanıcılara) dâva açılması gerektiği iddiasının, bu kişilerin kimliğinin tespit edilebilmesinin ve bunlara ulaşılabilmesinin son derece zor olduğu, bunların tespiti yükümlülüğünün sadece zarar gören kişiye yükletilmesinin orantısız olacağı, kayıtlı olmayan kişilere yorum yapma yetkisi verilmesinin *Delfi AS*'in seçimi olduğu ve böyle yaparak bunların yaptıkları yorumlardan doğacak zarar-

¹⁰ Bkz. *The Decision*, Art. 85.

¹¹ Bkz., *The Decision*, Art. 86, 87, 88, 89.

AİHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI İŞİĞİNDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

lardan sorumluluğu bir ölçüde üstlenmiş olacağını¹², hakarete uğrayan kişilerin malî bakımdan daha iyi durumda olan site operatörlerine karşı dâva açabileceklerinin kabul edilmesi hâlinde, zararlarının giderilmesi ihtimâlinin daha yüksek olduğunu kabul ve ifade etmiştir.

Dolayısıyla AİHM. son olarak, işlettiği haber sitesinde kullanıcılar tarafından yapılan kişilik hakkına aykırı yorumlardan kaynaklanan zararlar karşısında *Delfi AS*'in de sorumlu olduğunu kabul ederek, AİHS.m.10'un ihlâl edilmediğine hükmetmiştir¹³.

II. 5651 SAYILI KANUN ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE'DEKİ DURUM

A. GENEL OLARAK

Türkiye'de *Delfi AS* gibi faaliyet gösteren (yani okuyucuların da içeriğe yorum yoluyla interaktif katılımına olanak sağlayan) gerek ana – akım gerekse daha küçük ölçekli internet haber portallarının, kişilik hakkına aykırı okuyucu yorumlar karşısındaki hukukî sorumluluğunun belirlenebilmesi için, öncelikle bunların 5651 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun¹⁴ (İYDHK.)” anlamında hukukî statülerinin belirlenmesi gerekir. Nitekim anılan kanun, farklı internet sülerine farklı yükümlülükler ve sorumluluklar getirmektedir.

¹² Bkz., *The Decision*, Art. 90.

¹³ Bkz., *The Decision*, Art. 91, 92, 93. Karar ile ilgili çeşitli tasnif ve tabliller için bkz., Brunner, Lis: The Liability of an Online Intermediary for Third Party Content: The Watchdog Becomes the Monitor: Intermediary Liability after *Delfi v Estonia*, *Human Rights Law Review*, Vol. 16, Issue 1, March 2016, p. 163 vd.; Susi, Mart: *Delfi AS v Estonia*, *American Journal of International Law*, Vol. 108, Issue 2, April 2014, p. 295 vd.; Voorhoof, Dirk: “*Delfi AS v Estonia*: Grand Chamber Confirms Liability of Online News Portal for Offensive Comments Posted by Its Readers”, *IRIS, Universiteit Gent 2015*, <https://biblio.ugent.be/publication/6900877/file/6900878.pdf>, (E.T. 24.03.2019); Angelopoulos, Christina Joanna: “*Delfi v Estonia*: ISPs and the Freedom to Impart Information”, *UvA-DARE 2015*, <http://dare.uva.nl/search?metis.record.id=491934>, (E.T. 24.03.2019); Cox, Neville: *Delfi AS v Estonia*: The Liability of Secondary Internet Publishers for Violation of Reputational Rights under the European Convention on Human Rights, *The Modern Law Review*, Vol. 77, Issue 4, p. 619 vd..

¹⁴ RG. 23.05.2007, S. 26530.

Ancak önemle belirtmek gerekir ki bu çalışmada internet haber portallarının okuyucu yorumlarından kaynaklanan sorumluluğu inceleme konusu yapıldığından, anılan türden haber portallarının bizatihi kendilerinin site içeriğine dâhil ettiği haberler dolayısıyla içinde buldukları hukukî statü değil, okuyucuların (kullanıcıların) ekledikleri yorum ve içerikler karşısında sahip oldukları hukukî statüye göre sorumluluk tespiti yapılacaktır. Nitekim AIHM.'nin *Delfi AS v. Estonya* Kararı'nda da belirttiği gibi¹⁵ bu tür haber portallarının kendi sağladıkları içeriklerden kaynaklanan basın faaliyeti ile okuyucuların ekledikleri içeriklerden kaynaklanan faaliyet birbirlerinden ayrı tutularak, öncelikle (sorumluluk konusu faaliyete göre) hukukî statü, sonrasında ise buna ilişkin sorumluluk tespit ve tayin edilmelidir.

Aşağıda İYDHK. anlamında konuyla ilgili olabilecek internet süjeleri kısaca tanıtıldıktan sonra, okuyucu yorumlarına müsaade eden internet haber portallarının bu faaliyetleri özelinde, anılan hangi internet süjesine ilişkin sorumluluk hükümlerine tâbi olmaları gerektiğinin tespitine gayret edilecektir.

B. İYDHK. ANLAMINDA İLGİLİ İNTERNET SÜJELERİ: GENEL OLARAK YER VE İÇERİK SAĞLAYICI KAVRAMLARI

1. Genel Olarak Yer Sağlayıcı Kavramı

İnternet yer sağlayıcısı kavramı İYDHK.'un 2 nci maddesinin I/ (m) bendinde “*Hizmet ve içerikleri barındıran sistemleri sağlayan veya işleten gerçek veya tüzel kişiler*” olarak ifade edilmiştir. Kanun “İçerikleri barındıran sistemler”den bahsettiği için, yer sağlayıcı kavramı genel olarak, internet içeriklerine kendisinin veya başkasının sunucu bilgisayarında veya bulut (*cloud computing*)¹⁶ sisteminde; ya da içeriklerin bir

¹⁵ Bkz., *The Decision*, Art. 28.

¹⁶ “Bulut bilişim (*cloud computing*), bilgisayarlar ve diğer cihazlar için, istenildiği zaman kullanılabilen ve kullanıcılar arasında paylaşılan bilgisayar kaynakları sağlayan, internet tabanlı bilişim hizmetlerinin genel adıdır. Bulut bilişim bu yönüyle bir ürün değil, hizmettir. Temel kaynaktaki yazılım ve bilgilerin paylaşımı sağlanarak, mevcut bilişim hizmetinin; bilgisayarlar ve diğer aygıtlardan elektrik dağıtıcılarına

AİHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI IŞIĞINDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

şekilde barındırılmasına olanak tanıyan ve fakat kendisinin işlettiği sair donanım, yazılım yahut arayüz sistemlerinde yer veren internet süjesi olarak tanımlanmaktadır¹⁷.

Görüldüğü gibi, yer sağlayıcı olarak nitelendirilebilmesi için ilgili kişinin, faaliyetlerini mutlaka kendisine ait bilgisayar, barındırma ve depolama cihazlarıyla gerçekleştirilmesi gerektiği yönünde herhangi bir kanunî şart bulunmamaktadır. Zira İYDHK.m.2/ I, (m) yalnızca “*Hizmet ve içerikleri barındıran sistemlerin sağlanması veya işletilmesi*”nden bahsetmekte, bunların yer sağlayıcıya ait olma zorunluluğu yönünde herhangi bir şart öngörmemektedir. Dolayısıyla hizmet ve içeriklerin barındırıldığı yer ve buna ait mülkiyet durumunun yer sağlayıcının tespitinde önem arz etmediği, doktrinde de kabul ve ifade edilmektedir¹⁸.

Yer sağlayıcı olarak nitelendirilmek için, ticarî yahut meslekî bir amaçla hareket edilip edilmemesi önem arz etmeyip, içerik barındırabilen bir sistemin içerik oluşturanlara sağlanması yahut bunun işletilmesi gerekli ve yeterlidir. Bunun dışında yer sağlayıcıların, kendilerine sağlanan materyal ve içerikleri ücretli ya da ücretsiz depolamalarının, depolamada aktif ya da pasif rol oynamalarının ya da içerik sağlanmasına katkı

---

benzer bir biçimde bilişim ağı (genel olarak İnternet) üzerinden kullanılmasıdır. Bu sistemde kullanıcı, yanında kendi veri depolama cihazı olmasa bile kendine ait verileri internet üzerinden buluta erişerek kullanabilmektedir”. Ayrıntılı bilgi için bkz., Wikipedia Online Encyclopedia. Ayrıca bkz., Knorr, E. / Gruman, G.: “What Cloud Computing Really Means”, InfoWorld 2016, <http://web.archive.org/web/20140701122052/http://www.infoworld.com/d/cloud-computing/what-cloud-computing-really-means-031>, (E.T. 23.03.2016); Yetim, Servet: Ceza Muhakemesi Hukuku Kapsamında Sosyal Medyadan Elektronik Delil Toplama ve Değerlendirme (Facebook Örneği), Ankara 2016, s. 65, dn. 56.

¹⁷ Sair bilgiler için ayrıca bkz., Güran, S. / Akunal, T. / Bayraktar, K. / Yurtcan, E. / Kendigelen, A. / Beller, Ö. / Sözer, B.: İnternet ve Hukuk, İstanbul 2000, s. 21 vd.; Yıldız, Sevil: Suçta Araç Olarak İnternetin Teknik ve Hukuki Yönden İncelenmesi, Ankara 2007, s. 92; Özel, M. / Baştürk, İ.: Bilişim, İnternet ve Ceza Hukuku, Ankara 2011, s. 79; Özel, Cevat: “5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun Üzerine Düşünceler”, HukukiNet 2007, <https://www.hukuki.net/hukuk/index.php?article=2165>, (E.T. 23.03.2019);- 225; Srabaşı, s. 145 – 146; Yetim, s. 65 – 66; Kaya, (Elektronik), s. 224.

¹⁸ Aynı yönde bkz., Gezder, Ümit: İçerik Sağlayıcının ve Yer Sağlayıcının Hukuki Sorumluluğu ve Sorumluluk Muafiyeti, İstanbul 2017, s. 119. İçerik sağlayıcının hosting faaliyetleri bakımından da ayrıca bkz., a.g.e., s. 26, 82 – 83.

yapıp yapmamalarının önemi (sorumluluk değil ve fakat nitelik/ statü bakımından) bulunmamaktadır¹⁹.

2. Genel Olarak İçerik Sağlayıcı Kavramı

İnternet içerik sağlayıcısı kavramı, İYDHK.'nun 2 nci maddesinin I/ (f) bendinde “İnternet ortamı üzerinden kullanıcılara sunulan her türlü bilgi veya veriyi üreten, değiştiren ve sağlayan gerçek veya tüzel kişiler” olarak tanımlanmıştır.

İYDHK.m.2/ I, (f) ilk olarak *bilgi ve verinin üretilmesinden* bahsetmektedir. Bu anlamda ilgili siteye (portala) kullanıcı tarafından kişisel bir gönderi yazılması, diğer gönderiler (haberler) altına özgün yorumlar yapılması, hep veri üretilmesidir. *Bilginin (verinin) değiştirilmesi* de anılan madde kapsamındadır. Kullanıcının, örneğin içerikteki ana veriyi tadil etmesi, ona ek yapması ve bu yolla onu değiştirmesi demektir. *Bilginin (verinin) sağlanması* ise, sitede hâlihazırda mevcut bir verinin diğer kullanıcılarla paylaşılmasıdır. Bu ihtimâlde kullanıcı genellikle, kendi üretmediği bir bilgiyi, örneğin bir gazete haberini, alıntıyı, başkasının fotoğrafını yahut hâlihazırda mevcut bir internet içeriğine ilişkin bağlantıyı (linki) kopyalayıp, onu yoruma ya da gönderiye yapııştırarak yahut yükleyerek paylaşımında bulunmakta; buna erişimi diğer kullanıcılara sağlamaktadır.

Önemle belirtmek gerekir ki yukarıdaki başlıkta anılan yer sağlayıcının (bilgi ve veriyi barındıran sistemleri sağlayan süjenin), internet (site) içeriğini üretmede, değiştirmede yahut sağlamada katkısı yahut bizatihi aktif rolü bulunmaktaysa, bunun da anılan içerikten sorumluluk bakımından, içerik sağlayıcı olarak nitelendirilmesi gerekir. Dolayısıyla internet sorumluluğu belirlenirken her süjenin münferit faaliyetinin somut olay özelinde ayrıca tahlil edilerek; buna uygulanacak hükümlerin,

¹⁹ Sırabaşı, s. 146; Türe, Oğuzhan: “Yer Sağlayıcısı Nedir? Hukuken Sorumlulukları Nelerdir?”, Startup 2017, <https://www.startupnedir.com/yer-saglayicisi-nedir-hukuken-sorumluluklari-nedir/>, (E.T. 24.03.2019).

AIHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI IŞIĞINDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

anılan süjenin bu çerçevede tespit edilecek sıfatı çerçevesinde tayin edilmesi isabetli görülmektedir²⁰.

C. İNTERNET HABER PORTALLARININ İYDHK. ANLAMINDA HUKUKİ STATÜSÜ

Bir internet süjesinin hukukî statüsü belirlenirken öncelikle, zarara sebep olduğu iddia edilen faaliyetteki rolünün tespit edilmesi gerektiği önceden belirtilmişti. Buna göre, internet haber sitelerindeki içerik dolayısıyla bir zarar meydana geldiğinde, anılan haber sitesinin bu içeriğin üretilmesinde, değiştirilmesinde yahut sağlanmasında rol oynayıp oynamadığının tespit edilip, bu çerçevede belirlenecek olan hukukî statüsü hakkında mevzuatta öngörülen sorumluluğa gidilmesi icap eder.

Buna göre şayet internet haber sitesi, zarara sebebiyet veren içeriği kendisi üretmiş, değiştirmiş ve/ veya siteye bizzat dâhil etmek suretiyle sağlamış ise, o faaliyet özelinde içerik sağlayıcı olarak değerlendirilmesi (İYDHK.m.2/ I, f) ve İYDHK.'da içerik sağlayıcılar için ihdas edilen (her türlü içerikten özel ve genel hükümler mucibinde) sorumluluğu haiz kabul edilmesi gerekir (İYDHK.m.4²¹ vd.; TMK.m.24 vd.; TBK.m.58 vd. ve ilgili tüm mevzuat).

Öte yandan, *Delfi AS* gibi faaliyet gösteren, yani kullanıcı yorumlarına da olanak tanıyan bir haber sitesinin zararlı kullanıcı yorumlarından kaynaklanan sorumluluğu belirlenirken de anılan sitenin, bu yorumların (içeriğin) sağlanmasındaki rolü ve yorumlara müdahalesi önem arz eder. Öyle ki şayet haber sitesi, yayınlacak olan yorumları herhangi bir ön denetime ve/ veya editoryal müdahaleye tabi tutmuyor ve kullanıcıların

²⁰ Aynı yönde bkz., Sevi, Nüket Evrim: İnternet Servis Sağlayıcılarının Hukukî Sorumluluğu, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 22, S. 4, 2004, s. 199; Kaya, (Elektronik), s. 235.

²¹ İYDHK.m.4, "(1) İçerik sağlayıcı, internet ortamında kullanıma sunduğu her türlü içerikten sorumludur. (2) İçerik sağlayıcı, bağlantı sağladığı başkasına ait içerikten sorumlu değildir. Ancak, sunuş biçiminden, bağlantı sağladığı içeriği benimsediği ve kullanıcının söz konusu içeriğe ulaşmasını amaçladığı açıkça belli ise genel hükümlere göre sorumludur. (3) (Ek: 6/2/2014-6518/87 md.) İçerik sağlayıcı, Kurumun bu Kanun ve diğer kanunlarla verilen görevlerinin ifası kapsamında; talep ettiği bilgileri talep edilen şekilde Kuruma teslim eder ve Kurum tarafından bildirilen tedbirleri alır." şeklindedir.

paylaş butonuna basmalarıyla doğrudan yayınlanabilmesine olanak tanıyor; bu takdirde içeriği üreten, değiştiren, sağlayan süje (içerik sağlayıcı) olarak değil, kullanıcı içeriğini barındıran sistemi sağlayan süje, yani yer sağlayıcı olarak nitelendirilmesi isabetli olur (İYDHK.m.2/ I, m). Elbette bu takdirde hakkında İYDHK.m.5²² vd. hükümlerinin öncelikle uygulanması icap eder. Ancak haber sitesi, kullanıcı tarafından üretilen yorumlar (içerik) yayınlanmadan önce veya sonra bunları re'sen editoryal bir müdahaleye ve/ veya denetime tabi tutuyorsa, bunların yayımlanıp yayımlanmayacaklarına kendisi karar veriyorsa, bu takdirde içeriğin sağlanmasında da dahil bulunduğu gerekçesiyle kendisinin içerik sağlayıcı olarak nitelendirilmesi ve her türlü içerikten sorumlu tutulması isabetli olur.

D. İNTERNET HABER PORTALININ İÇ HUKUKTAKİ SORUMLULUĞU

İnternet haber sitesi şayet kullanıcı yorumlarına editoryal bir müdahalede ve/ veya ön denetimde bulunmaksızın bunların direkt olarak kullanıcılar tarafından yayınlanabilmesine olanak tanıyor, bu takdirde yer sağlayıcı olarak nitelendirilmesi gerektiği ifade edilmişti. Böyle bir durumda kullanıcı yorumlarından zarar gören kişinin yer sağlayıcıya karşı haksız fiil hükümlerine (TBK.m.49 vd.; 66 vd.) göre talepte bulunması şartları dâhilinde elbette mümkün olabilir. Lâkin yer sağlayıcının bu yöndeki sorumluluğunun, herhangi bir içeriğin kişilik hakkına saldırı yahut ihlâl niteliğinde olduğunun kendisine bildirilmesinden

²² İYDHK.m.5, “(1) Yer sağlayıcı, yer sağladığı içeriği kontrol etmek veya hukuka aykırı bir faaliyetin söz konusu olup olmadığını araştırmakla yükümlü değildir. (2) (Değişik: 6/2/2014-6518/88 md.) Yer sağlayıcı, yer sağladığı hukuka aykırı içeriği bu Kanunun 8 inci ve 9 uncu maddelerine göre haberdar edilmesi hâlinde yayından çıkarmakla yükümlüdür. (3) (Ek: 6/2/2014-6518/88 md.) Yer sağlayıcı, yer sağladığı hizmetlere ilişkin trafik bilgilerini bir yıldan az ve iki yıldan fazla olmamak üzere yönetmelikte belirlenecek süre kadar saklamakla ve bu bilgilerin doğruluğunu, bütünlüğünü ve gizliliğini sağlamakla yükümlüdür. (4) (Ek: 6/2/2014-6518/88 md.) Yer sağlayıcılar, yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde yaptıkları işin niteliğine göre sınıflandırılabilir ve hak ve yükümlülükleri itibarıyla farklılaştırılabilirler. (5) (Ek: 6/2/2014-6518/88 md.) Yer sağlayıcı, Kurumun talep ettiği bilgileri talep edilen şekilde Kuruma teslim etmekle ve Kurum tarafından bildirilen tedbirleri almakla yükümlüdür. (6) (Ek: 6/2/2014-6518/88 md.) Yer sağlayıcılık bildiriminde bulunmayan veya bu Kanundaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen yer sağlayıcı hakkında Başkan tarafından on bin Türk Lirasından yüz bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.” şeklindedir.

AIHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI İŞİĞİNDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

sonra doğacağı isabetli olarak kabul ve ifade edilmektedir²³. Nitekim yer sağlayıcının, kullanıcı tarafından sağlanan içeriklerin (bunların hukuka aykırılıkları kendisine *uyarı yöntemi* ile bildirilmedikçe) hukuka aykırılığını (*a posteriori*) denetleme ve/ veya önceden (*a priori*) kontrol etme yetkisi bulunmamaktadır (İYDHK.m.5/ I). Onun bu anlamdaki yükümlülüğü, içeriğin hukuka aykırılığının kendisine (*uyarı yöntemi*²⁴ çerçevesinde) bildirilmesinden itibaren doğmaktadır (İYDHK.m.9²⁵). Bu kapsamdaki içerik dolayısıyla kişilik hakkı ihlâl edilen üçüncü kişinin (yahut kullanıcının), kendisi haberdar edilmesine rağmen haksız olarak gereğini yapmayan (içeriği çıkartmayan yahut erişime engellemeyen) yer sağlayıcıdan, şartları dâhilinde haksız fiil hükümlerine dayanarak talepte bulunması mümkün görülmektedir. Hatta öyle ki, yer sağlayıcının bu yönde kusurunun bulunup bulunmaması dahi önem arz etmemekte,

²³ Aynı yönde bkz., Kaya, (Elektronik), s. 231.

²⁴ İYDHK.m.2/ I, (f) uyarınca *Uyarı yöntemi*: “İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle haklarının ihlâl edildiğini iddia eden kişiler tarafından içeriğin yayından çıkarılması amacıyla öncelikle içerik sağlayıcısına, makul sürede sonuç alınamaması hâlinde yer sağlayıcısına iletişim adresleri üzerinden gerçekleştirilecek bildirim yöntemini ifade eder”.

²⁵ İYDHK.m.9, “(1) İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle kişilik haklarının ihlâl edildiğini iddia eden gerçek ve tüzel kişiler ile kurum ve kuruluşlar, içerik sağlayıcısına, buna ulaşamaması hâlinde yer sağlayıcısına başvurarak uyarı yöntemi ile içeriğin yayından çıkarılmasını isteyebileceği gibi doğrudan sulh ceza hâkimine başvurarak içeriğe erişimin engellenmesini de isteyebilir. (2) İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle kişilik haklarının ihlâl edildiğini iddia eden kişilerin talepleri, içerik ve/ veya yer sağlayıcısı tarafından en geç yirmi dört saat içinde cevaplandırılır. (3) İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle kişilik hakları ihlâl edilenlerin talepleri doğrultusunda hâkim bu maddede belirtilen kapsamda erişimin engellenmesine karar verebilir. (4) Hâkim, bu madde kapsamında vereceği erişimin engellenmesi kararlarını esas olarak, yalnızca kişilik hakkının ihlâlinin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL, vb. şeklinde) içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle verir. Zorunlu olmadıkça internet sitesinde yapılan yayının tümüne yönelik erişimin engellenmesine karar verilemez. Ancak, hâkim URL adresi belirtilerek içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle ihlâlin engellenemeyeceğine kanaat getirmesi hâlinde, gerekçesini de belirtmek kaydıyla, internet sitesindeki tüm yayına yönelik olarak erişimin engellenmesine de karar verebilir. (5) Hâkimin bu madde kapsamında verdiği erişimin engellenmesi kararları doğrudan Birliğe gönderilir. (6) Hâkim bu madde kapsamında yapılan başvuruyu en geç yirmi dört saat içinde duruşma yapmaksızın karara bağlar. Bu karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir. (7) Erişimin engellenmesine konu içeriğin yayından çıkarılmış olması durumunda hâkim kararı kendiliğinden hükümsüz kalır. (8) Birlik tarafından erişim sağlayıcıya gönderilen içeriğe erişimin engellenmesi kararının gereği derhâl, en geç dört saat içinde erişim sağlayıcı tarafından yerine getirilir. (9) Bu madde kapsamında hâkimin verdiği erişimin engellenmesi kararına konu kişilik hakkının ihlâline ilişkin yayının (...) başka internet adreslerinde de yayınlanması durumunda ilgili kişi tarafından Birliğe müracaat edilmesi hâlinde mevcut karar bu adresler için de uygulanır. (10) Sulh ceza hâkiminin kararını bu maddede belirtilen şartlara uygun olarak ve süresinde yerine getirmeyen sorumlu kişi, beş yüz günden üç bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.” şeklindedir.

kusursuz da olsa *uyarı yöntemi*yle haberdar edilmesine rağmen gereğini yapmamasından kaynaklanan zarardan sorumlu olacağı kabul edilmektedir²⁶. TCK. hükümleri saklıdır.

Haber sitesinin kullanıcı yorumlarını yayınlamadan önce denetime ve/ veya önce ya da sonra editoryal müdahaleye tabi tuttuğu durumlarda ise içerik sağlayıcı olarak nitelendirilmesi gerektiği belirtilmişti. Böyle durumlarda haber sitesi (içerik sağlayıcı), İYDHK.m.5/ I anlamında paylaştığı içerik dolayısıyla meydana gelen her türlü zarardan bizzat sorumlu olmaktadır. Buna göre (özellikle kişilik hakkına yönelik zararlı yorumlar söz konusuysa) kendisine, genel hükümler mucibinde saldırıyı önleme, saldırıya son verme, yorumun ve/ veya yayının hukuka aykırılığının tespiti dâvaları²⁷ yanı sıra, maddî ve manevî tazminat dâvaları da (şartları dâhilinde) açılabilir. Ayrıca haber sitesi bu tür yorumları yayın-

²⁶ 4 HD. 30.09.2014, E.2013/18163 K.2014/12640, "Mahkemece, davalının yer sağlayıcı olup, sorumluluğunun 5651 sayılı kanunla belirlendiği, hukuka aykırı içerikten haberdar edilmesi halinde, içeriği yayından kaldırmakla yükümlü olduğu, davaya konu yazıların yazarlarının kimlikleri tespit edilemediği, yer sağlayıcı davalının yazılar sebebiyle sorumluluğunun bulunmadığı şeklindeki gerekçeyle davanın reddine karar verilmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 10.10.2013 tarihli *Delfi As - Estonya* kararında da belirttiği üzere, kullanıcıların isim dahi belirtmeksizin siteye üye olup yorum yapabildiği durumlarda mağdurdan bu kişileri tespitini istemenin hakkaniyete uygun olmadığı, sitedeki yorumlardan dolayı site sahibi şirketin sorumluluğuna gitmenin pratik ve makul olduğu ve hukukun sorumlu tutulmasının ifade özgürlüğünü ihlal etmeyeceği belirtilmiştir. Dosya kapsamında davacı hakkında davalı şirketin sahibi olduğu sitede 2011 yılı şubat ayından itibaren saldırgan ve aşağılayıcı ifadeler kullanıldığı, 28.2.2011 tarihli ihtarnameyle davacının çalıştığı şirket adıyla davacının da ismi belirtilerek ve onun hakkında da geçerli olacak şekilde uyarıda bulunduğu, buna rağmen uyar-kaldır sisteminin işletilmediği ve uzun bir süre yayına devam edildiği, makul süre ilkesinin de aşıldığı, ayrıca site sahibi olan davalının yorumların içeriğini denetleme yükümlülüğünün bulunduğu anlaşılmaktadır. Zira zararı doğuran saldırı eyleminin gerçekleşmesi elverişli ortamı hazırlayan-kullanıma sunan site sahibidir. Ayrıca bu tür durumlarda site sahibinin sorumluluğunun türü kusursuz sorumluluktur. Şu durumda, davacının kişilik haklarının ihlal edildiği benimsenerek uygun bir miktar manevi tazminata hükmedilmesi gerekirken yanılıya dayalı gerekçeyle davanın reddine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.", (Ulusal Yargı Ağı Projesi). Karş. Kaya, (Elektronik), s. 232. Nitekim Yargıtay'ın aksine *Kaya*, yer sağlayıcının uyarı yöntemiyle kişilik hakkı ihlâlinde haberdar edilmesine rağmen haksız olarak hareketsiz kalması hâlinde kusurlu ortak illiyet dolayısıyla sorumlu tutulabileceğini, kusurunun olmadığı durumlarda ise sorumluluğunun bulunmayacağını ileri sürmektedir. Aslında burada Yargıtay'ın (görüşü değil fakat) gerekçesi de eleştirilebilir. Lâkin kusursuz sorumluluk kural olarak kanunda özel olarak belirtilen hâllerde söz konusu olabilir. Ancak Yargıtay yukarıdaki kararında, uyarı yöntemiyle haberdar edilmesine rağmen gereğini yapmayan yer sağlayıcının kusursuz sorumluluğunun bulunduğunu belirtmiş ancak bu sorumluluğun kaynağını belirtmemiştir. Bu nedenle kusursuz sorumluluğa hükmederken, gerekçeli olarak kaynağının da belirtilmesi, bu tür doktrinel tartışmalara mahal verilmemesi açısından isabetli görülmektedir.

²⁷ Anılan dâvalar için özel olarak bkz., Helvacı, Serap: Türk ve İsviçre Hukuklarında Kişilik Hakkını Koruyucu Davalar, İstanbul 2001 (Dâvalar).

AIHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI IŞIĞINDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

lamakla bir kazanç elde etmişse, kendisine karşı bu yolla elde edilen kazançların istenmesine ilişkin (caiz olmayan) vekâletsiz iş görme dâvası²⁸ da açılabilir. TCK. ve özel mevzuat hükümleri saklıdır²⁹.

SONUÇ

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 10.10.2013 tarihli *Delfi As - Estonya* kararında da belirtildiği üzere, kullanıcıların isim dahi belirtmeksizin haber sitesine üye olup yorum yapabildiği durumlarda, kişilik hakkı zedelenen mağdurdan bu kişilerin tespitini istemek çoğu zaman hakkaniyete uygun düşmemektedir. Haber sitesindeki yorumlardan dolayı site sahibi şirketin sorumluluğuna gitmenin pratik ve makul olduğu ve site sahibinin hukuken sorumlu tutulmasının ifade özgürlüğünü ihlal etmeyeceği düşüncesi, gerek AIHM.'nin gerekse Yargıtay'ın güncel eğilimidir. Ancak yine de, haber sitesinin yorum içeriklerinden sorumlu tutulabilmesi için onun, öncelikle anılan yorumun yayınlanmasında üstlendiği rol tespit edilmeli ve olaya uygulanacak sorumluluk hükümleri buna göre belirlenmelidir.

Şayet internet haber sitesi, kullanıcı yorumuna hiç müdahale etmeksizin doğrudan doğruya kullanıcı talimatıyla (örneğin "Paylaş" butonuna basmasıyla) bunların yayınlanabilmesine müsaade ediyorsa "Yer sağlayıcı" olarak nitelendirilmelidir. Buna göre yer sağlayıcının (haber portalının) kullanıcı yorumundan kaynaklanan zarardan sorumlu tutulabilmesi için, öncelikle *uyarı yöntemine* göre hukuka aykırı içerikten haberdar edilmiş olması ancak buna rağmen içeriğin kaldırılması için gereğini yapmamış olması şart olarak aranmalıdır. Zira yer sağlayıcının, içeriğin hukuka aykırı olduğunu denetleme yükümlülüğü bulunmamakta; ayrıca teknik olarak da onca içerik arasından hangilerinin hukuka ay-

²⁸ Akipek / Akıntürk / Ateş, s. 412 – 413; Kılıçoğlu, (Şeref), s. 354 vd.; Kaya, (Elektronik), s. 353; Aydın, Gülşah Sinem: Kişilik Hakkı İhlalinden Doğan Vekâletsiz İşgörmeye, İstanbul 2017, s. 46 – 48. Genel olarak ayrıca bkz., Akdemir, Pınar: Kişilik Haklarının İhlalinden Elde Edilen Kazancın İadesi Dâvası, İstanbul 2014.

²⁹ Ayrıntılı bilgi için bkz., Meran, Necati: İnternet Yoluyla İşlenen Suçlar ve Kişilik Hakkı İhlalinin Engellenmesinde Yeni Düzenlemeler, Terazi Hukuk Dergisi, C. 9, S. 97, Eylül 2014, s. 62 vd..

kırı olduğunu çoğu zaman sadece *uyarı yöntemiyle* haberdar edildiğinde öğrenebilmesi mümkün olmaktadır. Dolayısıyla internet haber sitesinin kullanıcı yorumunun yayınlanmasında yer sağlayıcı olarak nitelendirildiği durumlarda, kendisine karşı genel hükümlere dayanarak özel hukuk dâvası açılmasının, hukuka aykırılıktan *uyarı yöntemiyle* haberdar edilmiş olmasına rağmen içeriği kaldırmamış olması hâlinde mümkün kabul edilmesi, hakkaniyete daha uygun görülmektedir. Ancak *uyarı yöntemiyle* haberdar edilmiş olmasına rağmen hukuka aykırı içeriğin kaldırılmasında gereğini yapmayan yer sağlayıcı (haber sitesi), bunda kusuru olmasa bile meydana gelen zarardan sorumlu olacaktır. Yargıtay'ın da aynı görüşte olduğu bilinmektedir.

Diğer taraftan şayet internet haber sitesi, kullanıcı yorumlarını ön denetimden veya sonradan da olsa re'sen editoryal bir denetimden geçiriyor, bunların yayınlanmasına yahut yayınlanmamasına aktif müdahalede bulunuyorsa, bu takdirde kendisinin içerik sağlayıcı hukukî statüsünde bulunduğu kabulü isabetli olur. Böyle durumlarda içerik sağlayıcı (haber sitesi), hukuka aykırı yorum içeriklerinden gerek özel gerekse genel hükümlere göre her halükarda şahsen sorumlu tutulmuştur. Her iki durumda da cezaî sorumluluğa ilişkin TCK. hükümleri saklıdır.

AIHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI IŞIĞINDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

KISALTMALAR

- AIHM.** : Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
- Art.** : Article (Madde / Paragraf)
- Bkz.** : Bakınız
- C.** : Cilt
- E.** : Esas
- E.T.** : Erişim Tarihi
- f.** : Fıkra
- HD.** : Yargıtay Hukuk Dairesi
- HGK.** : Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
- İYDHK.** : 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun
- K.** : Karar
- m.** : Madde
- p.** : Page (Sayfa)
- RG.** : Resmî Gazete
- s.** : Sayfa
- S.** : Sayı
- SLK.** : Saaremaa Laevakompanii (Estonya'da dâva konusuyla ilgisi bulunan bir feribot taşımacılığı şirketi)
- TBK.** : 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
- TCK.** : 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
- TMK.** : 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu
- v.** : Versus (Karşı/ Karşısında)
- Vol.** : Volume (Cilt)

KAYNAKÇA

Akdemir, Pınar: Kişilik Haklarının İhlalinden Elde Edilen Kazancın İadesi Dâvası, İstanbul 2014.

Akipek, J. / Akıntürk, T. / Ateş, D.: Türk Medenî Hukuku – Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, C. I, Bası 14, İstanbul 2018.

Angelopoulos, Christina Joanna: “*Delfi v Estonia*: ISPs and the Freedom to Impart Information”, UvA-DARE 2015, <http://dare.uva.nl/search?metis.record.id=491934>, (E.T. 24.03.2019).

Atamer, İlker: “İkinci Nesil İnternet Sitelerinin Hukuki Statüsü”, HukukiNet 2008, <https://www.hukuki.net/hukuk/index.php?article=2314>, (İlker), (E.T. 14.02.2019).

Ayan, M. / Ayan, N.: Kişiler Hukuku, Bası 8, Ankara 2016.

Aydın, Gülşah Sinem: Kişilik Hakkı İhlâlinden Doğan Vekâletsiz İşgörme, İstanbul 2017.

Brunner, Lisl: The Liability of an Online Intermediary for Third Party Content: The Watchdog Becomes the Monitor: Intermediary Liability after *Delfi v Estonia*, Human Rights Law Review, Vol. 16, Issue 1, March 2016, p. 163 vd..

Bucher, Andreas: Natürliche Personen und Personlichkeitschutz, 4. Auflage, Basel 2009.

Cox, Neville: *Delfi AS v Estonia*: The Liability of Secondary Internet Publishers for Violation of Reputational Rights under the European Convention on Human Rights, The Modern Law Review, Vol. 77, Issue 4, p. 619 vd..

Dural, M. / Ögüz, T.: Türk Özel Hukuku – Kişiler Hukuku, C. II, Bası 19, İstanbul 2018.

AİHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI IŞIĞINDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

Gezder, Ümit: İçerik Sağlayıcının ve Yer Sağlayıcının Hukukî Sorumluluğu ve Sorumluluk Muafiyeti, İstanbul 2017.

Grossen, Jacques - Michel: Schweizerisches Privatrecht, zweiter Band, Einleitung und Personenrecht, Basel und Stuttgart 1967.

Güran, S. / Akünel, T. / Bayraktar, K. / Yurtcan, E. / Kendigelen, A. / Beller, Ö. / Sözer, B.: İnternet ve Hukuk, İstanbul 2000.

Heckmann, Dirk: İnternette Kişiliğin Korunması: Şerefın ve Profilin Korunması İçin Karşı Çıkuşlar Olarak Bilişim Teknolojileri Kullanımının Anonimliği ve Kesintisiz Veri (Çev. Öz, Kerem), İnternet Hukuku (Ed. Ünver, Yener), Ankara 2013, s. 415 vd..

Helvacı, Serap: Gerçek Kişiler, Bası 6, İstanbul 2016 (Gerçek Kişiler), s. 75.

Helvacı, Serap: Türk ve İsviçre Hukuklarında Kişilik Hakkını Korumaya Davalar, İstanbul 2001 (Dâvalar).

Hubmann, Heinrich: Das Persönlichkeitsrecht, Köln Graz, 1967.

Kaya, Mine: Elektronik Ortamda Kişilik Hakkının Korunması, Ankara 2015 (Elektronik).

Kılıçoğlu, Ahmet M.: Şeref Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Saldırılardan Hukuksal Sorumluluk, Bası 4, Ankara 2013 (Şeref).

Knorr, E. / Gruman, G.: “What Cloud Computing Really Means”, InfoWorld 2016, <http://web.archive.org/web/20140701122052/http://www.infoworld.com/d/cloud-computing/what-cloud-computing-really-means-031>, (E.T. 24.03.2016).

Meran, Necati: İnternet Yoluyla İşlenen Suçlar ve Kişilik Hakkı İhlinin Engellenmesinde Yeni Düzenlemeler, Terazi Hukuk Dergisi, C. 9, S. 97, Eylül 2014, s. 62 vd..

Oğuzman, M.K., / Seliçi, Ö. / Oktay – Özdemir, S.: Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler), Bası 17, İstanbul 2018.

Özel, Cevat: “5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun Üzerine Düşünceler”, HukukiNet 2007, <https://www.hukuki.net/hukuk/index.php?article=2165>, (E.T. 24.03.2019).

Özen, M. / Baştürk, İ.: Bilişim, İnternet ve Ceza Hukuku, Ankara 2011.

Özsunay, Ergun: Gerçek Kişilerin Hukuki Durumu, Bası 5, İstanbul 1982.

Roger, Everett: Communication Technology – The New Media in Society, Detroit 1986.

Sevi, Nüket Evrim: İnternet Servis Sağlayıcılarının Hukukî Sorumluluğu, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, C. 22, S. 4, 2004, s. 193 vd..

Sırabaşı, Volkan: İnternet ve Radyo Televizyon Aracılığı ile Kişilik Haklarına Tecavüz, Ankara 2007.

Susi, Mart: *Delfi AS v. Estonia*, American Journal of International Law, Vol. 108, Issue 2, April 2014, p. 295 vd..

Türe, Oğuzhan: “Yer Sağlayıcısı Nedir? Hukuken Sorumlulukları Nelerdir?”, Startup 2017, <https://www.startupnedir.com/yer-saglayicisi-nedir-hukuken-sorumluluklari-nedir/>, (E.T. 24.03.2019).

Voorhoof, Dirk: “*Delfi AS v. Estonia*: Grand Chamber confirms liability of online news portal for offensive comments posted by its readers”, IRIS, Universiteit Gent 2015, <https://biblio.ugent.be/publication/6900877/file/6900878.pdf>, (E.T. 24.03.2019).

AIHM. DELFİ AS V. ESTONYA KARARI IŞIĞINDA İNTERNET HABER PORTALLARININ, SİTELERİNDEKİ HABER LİNKLERİ ALTINA YAPILAN OKUYUCU YORUMLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKİ SORUMLULUKLARI VE 5651 SAYILI KANUN UYARINCA TÜRKİYE'DEKİ DURUM: GENEL BİR BAKIŞ

Yetim, Servet: Ceza Muhakemesi Hukuku Kapsamında Sosyal Medyadan Elektronik Delil Toplama ve Değerlendirme (Facebook Örneği), Ankara 2016.

Yıldız, Sevil: Suçta Araç Olarak İnternetin Teknik ve Hukuki Yönden İncelenmesi, Ankara 2007.

Zevkliler, A. / Acabey, M. B. / Gökyayla, E.: Medenî Hukuk, Bası 6, Ankara 1999.

Zorlu, Süheyla: İnternet Yoluyla Kişilik Hakkının İhlâli ve Korunması, Konya 2010 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).